



โครงการพัฒนาการวิจัยและพุทธรวัตกรรมการสร้างสรรค์
แห่งมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
(MCU-Buddhist Creative and Innovative University)

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญ

ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (๒๕๖๑-๒๕๘๐) นโยบายประเทศไทย ๔.๐ รวมทั้งแผนพัฒนานโยบายและแผนวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (๒๕๕๕-๒๕๖๔) โดยมุ่งผลักดันประเทศไทยให้ไปสู่ “ประเทศแห่งนวัตกรรม (Innovation Nation)” กล่าวคือเป็นประเทศที่พร้อมเติบโตและสามารถสร้างนวัตกรรมอันนำไปสู่ความเปลี่ยนแปลงในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมได้ ในปัจจุบันองค์กรหรือหน่วยงานให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการนวัตกรรม และมีวัตถุประสงค์ในการนำนวัตกรรมมาเป็นปัจจัยสำคัญเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินการขององค์กร โดยสนับสนุนให้เกิดความคิดสร้างสรรค์และผลักดันการสร้างนวัตกรรมทั้งด้านผลิตภัณฑ์ ด้านบริการ ด้านกระบวนการทำงาน รวมถึงด้านภารกิจ หรือรูปแบบการทำงานใหม่ ที่นำไปสู่การสร้างประโยชน์ หรือผลกระทบเชิงบวกต่อองค์กรและพัฒนาองค์กรอย่างยั่งยืน

ดังนั้น “นวัตกรรม” จึงเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรและประเทศให้เติบโตอย่างยั่งยืนทั้งจากการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการนำภูมิปัญญา มรดกวัฒนธรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาสร้างสรรค์เป็นผลิตภัณฑ์และบริการรูปแบบใหม่ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาการดำเนินชีวิตของผู้คน การพัฒนาสังคม และการดำเนินธุรกิจให้สามารถก้าวข้ามข้อจำกัดต่างๆ ในอดีตซึ่งองค์กรจะพัฒนานวัตกรรมให้สามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงนำไปสู่โอกาสทางสังคมและการเรียนรู้ รวมทั้งการบริหารธุรกิจซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งต้องพัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้เป็นนักนวัตกรรม ใน ๓ ด้านหลัก (IDE) ได้แก่ ๑) การคิดส่งเสริมนวัตกรรม (Innovative Mindset) และคิดแบบผู้ประกอบการ (Intrapreneur Mindset) ๒) การคิดแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ (Design Thinking) ๓) การทำงานเป็นทีมเพื่อค้นหาโอกาสในการพัฒนาและสร้างสรรค์ (Explorative Collaboration) รวมถึงการพัฒนาโครงการวิจัยเชิงสร้างสรรค์เพื่อนำไปสู่การพัฒนาองค์ความรู้ กระบวนการวิจัยและการสร้างต้นแบบ (Model) เพื่อนำไปสู่การสร้างสรรค์นวัตกรรม ซึ่งองค์กรหรือประเทศที่สร้างสรรค์นวัตกรรมย่อมสามารถที่จะพัฒนาตนเองไปสู่ความยั่งยืนและมั่นคงให้กับองค์กรและประเทศ

แผนพัฒนามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ว่า “มหาวิทยาลัยพระพุทธศาสนาที่จัดการศึกษาพระพุทธศาสนาบูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่และสร้างพุทธนวัตกรรมเพื่อพัฒนาจิตใจและสังคม” หมายถึง การใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการขับเคลื่อนพันธกิจเพื่อสร้างพุทธนวัตกรรมในการพัฒนาจิตใจและสังคม โดยกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนางานวิจัยหรือสร้างพุทธนวัตกรรมให้มีคุณภาพทั้งในระดับชาติและนานาชาติ มุ่งเน้นให้พัฒนาองค์ความรู้และพุทธนวัตกรรม เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการในการแก้ไขปัญหาของสังคมและประเทศชาติ โดยมีสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์เป็นส่วนงานหลักในการบริหารจัดการการวิจัยและพัฒนาเพื่อให้เกิดองค์ความรู้และนวัตกรรมเชิงสร้างสรรค์

ยุทธศาสตร์การวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐ ได้กำหนดว่า มุ่งพัฒนาผลงานวิจัย งานสร้างสรรค์และนวัตกรรมเชิงพุทธบูรณาการเพื่อพัฒนาจิตใจและปัญญา พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ระบบนิเวศและแหล่งเรียนรู้การวิจัยอย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการวิจัยและเครือข่ายการวิจัยในระดับชาติและนานาชาติ ซึ่งยุทธศาสตร์ดังกล่าวจะเป็นตัวกำหนดทิศทาง นโยบาย พัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมจากการพัฒนางานวิจัยของบุคลากรในมหาวิทยาลัย เกิดการนำไปใช้ประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ การสร้างนวัตกรรมทางพระพุทธศาสนาภายใต้ระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและเป็นระบบกลไกหลักที่จะช่วยขับเคลื่อนการพัฒนางานวิจัยอย่างเป็นรูปธรรม ดังนั้น สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ จึงได้จัดทำ “โครงการพัฒนาการวิจัยและพุทธนวัตกรรมเชิงสร้างสรรค์” (MCU Innovator Development Program) เป็นหลักสูตรที่เล็งเห็นความจำเป็นในการสร้าง “นวัตกรรมวิถีพุทธ” ด้วยโมเดลเครื่องมือพัฒนาพุทธนวัตกรรมอย่างเป็นระบบให้แก่ผู้บริหาร คณาจารย์ นักวิจัย ผู้นำทางความคิด กระบวนกร (Facilitator) โดยสร้างความเข้าใจเรื่องความคิดเชิงออกแบบให้แก่ผู้อบรมผ่านการทดลองลงมือทำ พัฒนาแบบแผนความคิด (Idea) และการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ (Creative Research) สู่ต้นแบบที่จับต้องได้ตอบโจทย์การพัฒนา มหาวิทยาลัยและสังคมในยุคใหม่และวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัยที่มุ่งสร้างพุทธนวัตกรรมด้านการพัฒนาจิตใจและสังคม

๑.๒ วัตถุประสงค์ของโครงการ

๑.๒.๑ เพื่อพัฒนาบุคลากรของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยให้มีทักษะการคิดและการจัดการเพื่อสร้างสรรค์การวิจัยและพุทธนวัตกรรม

๑.๒.๓ เพื่อพัฒนาผลงานวิจัยและพุทธนวัตกรรมเชิงสร้างสรรค์

๑.๒.๓ เพื่อเสริมสร้างเครือข่ายนวัตกรรมสร้างสรรค์วิถีพุทธในระดับชาติและนานาชาติ

๑.๓ เป้าหมายของโครงการ (๓ ปี)

เป้าหมาย ๓ ปี		แผนงานหลักในการดำเนินการ	จำนวนผลผลิต
ปีที่ ๑ (๖ เดือน)	คณาจารย์-นักวิจัย ประมวลความรู้และสามารถ สร้างกรอบแนวคิด (Idea) สู่ การเป็น ผู้สร้าง พุทธ นวัตกรรม	แผนงานปีที่ ๑ ส่งเสริมให้มหาวิทยาลัย คณาจารย์ นักวิจัยและบุคลากรมหาวิทยาลัย มี ความเข้าใจ “พุทธนวัตกรรม” และ สร้างความร่วมมือกับภาคีวิจัยและ การสร้างสรรค์ นวัตกรรมใน ระดับชาติ จนสามารถสร้างต้นแบบ พุทธนวัตกรรมและการวิจัยเชิง สร้างสรรค์	นักวิจัย - นวัตกรรม จำนวน ๒๐๐ รูป/คน (The Best Innovators Award)
ปีที่ ๑ (๖ เดือน)	คณาจารย์-นักวิจัย สามารถสร้าง Prototype และ Model จากการวิจัย และการพัฒนาเชิงสร้างสรรค์		
ปีที่ ๒ (๖ เดือน)	คณาจารย์-นักวิจัย สามารถสร้างนวัตกรรมวิถี พุทธและการวิจัยเชิง สร้างสรรค์	แผนงานปีที่ ๒ สร้างความร่วมมือกับมหาวิทยาลัย ผู้เชี่ยวชาญทางพระพุทธศาสนาและ วิชาการต่าง ๆ และภาคีเครือข่ายทั้ง ในระดับชาติ นานาชาติ เพื่อพัฒนา หลักสูตร กิจกรรมการเรียนรู้-การ วิจัย เพื่อให้บุคลากรมหาวิทยาลัยมี ความรู้และสร้างนวัตกรรม (MCU Academy)	พุทธนวัตกรรมและ การวิจัยเชิงสร้างสรรค์ จำนวน ๑๐๐โครงการ (The Best Creative Research and Innovative Award)
ปีที่ ๒ (๖ เดือน)	ส่วนงานและองค์กร สามารถพัฒนาเป็น มหาวิทยาลัยที่สร้างพุทธ นวัตกรรมและการวิจัยเชิง สร้างสรรค์ได้		
ปีที่ ๓ (๖ เดือน)	มหาวิทยาลัย สามารถสร้างสรรค์ พุทธ นวัตกรรมสู่สังคมได้	แผนงานในปีที่ ๓ มหาวิทยาลัยสร้างความร่วมมือกับ ชุมชน มหาวิทยาลัย สร้างสรรค์ นวัตกรรมเพื่อพัฒนาจิตใจและสังคม สู่บริบทของชุมชนและสังคมนำไปสู่ (Buddhist Creative and Innovative University)	เครือข่ายความร่วมมือ และการพัฒนาพุทธ นวัตกรรมเชิงพื้นที่ จำนวน ๕๐ พื้นที่ (The Best Area Development Award)
ปีที่ ๓ (๖ เดือน)	มหาวิทยาลัย เป็นแม่ข่ายและผู้นำในการ สร้างสรรค์พุทธนวัตกรรม เพื่อพัฒนาจิตใจและสังคม		

๑.๔ ขั้นตอนการพัฒนาการวิจัยเชิงสร้างสรรค์และพหุวัตกรรม

ขั้นตอนการพัฒนาศักยภาพนักวิจัยเพื่อพัฒนาการวิจัยเชิงสร้างสรรค์และพหุวัตกรรม เพื่อพัฒนาจิตใจและสังคม

ขั้นตอนที่ ๑	นักวิจัยรวบรวมข้อมูลและความรู้(รวมทั้งทฤษฎี)จากการวิจัยและงานสร้างสรรค์ เพื่อนำไปสู่การวิจัยเชิงสร้างสรรค์และพหุวัตกรรม (Data and Knowledge)
ขั้นตอนที่ ๒	นักวิจัยสร้างกรอบคิดเพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรม (Conceptual To Invention)
ขั้นตอนที่ ๓	นักวิจัยพัฒนาและสร้างต้นแบบนวัตกรรม (Creative Prototype)
ขั้นตอนที่ ๔	นักวิจัยสร้างต้นแบบทางนวัตกรรม (Model Development)
ขั้นตอนที่ ๕	นักวิจัยพัฒนาและสร้างสรรค์พหุวัตกรรม (Innovation Development)
ขั้นตอนที่ ๖	นักวิจัยและมหาวิทยาลัยส่งเสริมการประยุกต์ใช้พหุวัตกรรมเพื่อพัฒนาจิตใจและสังคม (Implement and Promotion) ส่งผลงานนวัตกรรมสร้างสรรค์สู่สังคมหรือเผยแพร่วารสารในระดับนานาชาติ (Scopus)
ขั้นตอนที่ ๗	นักวิจัยและมหาวิทยาลัยเรียนรู้ สร้างสรรค์นวัตกรรมที่ต่อเนื่อง (Learning More)

๑.๕ แผนการดำเนินการ

ที่	กิจกรรม	ระยะเวลาการดำเนินการ ๓ ปี					
		ต้นปี ๖๕	๑/ ๖๕	๒/ ๖๕	๑/ ๖๖	๒/ ๖๖	๑/ ๖๗
๑	รับข้อเสนอโครงการวิจัยและนวัตกรรม สร้างสรรค์และทีมนักวิจัย ๕-๗ รูป/คน จากทุกส่วน (เม.ย. ๖๕)						
๒	ประกาศผลทีมวิจัยที่ผ่านการคัดเลือก ๓๕ ทีม (พ.ค.๖๕)						
๓	พัฒนาทักษะการคิด การพัฒนาโครงการ เพื่อการวิจัยและสร้างสรรค์นวัตกรรม (มิ.ย.-ต.ค. ๖๕) (เพื่อให้ทันส่งขอทุนวิจัยปี ๖๕ เพิ่มเติม และทุนวิจัยปี ๖๖)						
๔	พัฒนาต้นแบบการวิจัยและพหุวัตกรรม (Prototype) ควบคู่กับการวิจัยทุนปี ๖๖						

ที่	กิจกรรม	ระยะเวลาการดำเนินการ ๓ ปี						
		ต้นปี ๖๕	๑/ ๖๕	๒/ ๖๕	๑/ ๖๖	๒/ ๖๖	๑/ ๖๗	๒/ ๖๗
๕	พัฒนาต้นแบบการวิจัยและนวัตกรรม (Model)							
๖	พัฒนา Innovation และการพัฒนาเชิงพื้นที่ เพื่อพัฒนาจิตใจและสังคม							
๗	ส่งผลงานนวัตกรรมสร้างสรรค์สู่สังคมทั้งในระดับชาติและนานาชาติ (MCU Exhibition) (Scopus)							
๘	สร้างเครือข่าย และการเป็นแกนนำพุทธ นวัตกรรมสู่บริบทชุมชนและสังคมโลก							
๙	สรุป / รายงานผลการดำเนินงาน							

๑.๖ คุณสมบัติของทีมวิจัยและนักวิจัย

นักวิจัย

๑. เป็นอาจารย์และบุคลากรประจำของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท-เอก

๒. เป็นผู้มีความสามารถในด้านภาษาอังกฤษในระดับที่สามารถสื่อสารได้ และมีศักยภาพในการสร้างสรรค์และพัฒนาการวิจัยและพุทธนวัตกรรมเชิงสร้างสรรค์

ทีมวิจัย แบ่งเป็น ๒ ประเภท ได้แก่

๑. เป็นทีมวิจัยที่ส่งในนามของส่วนงาน (คณะ วิทยาเขต วิทยาสงฆ์) โดยมีจำนวนผู้ร่วมทีม ๕-๗ รูป/คน และในทีมมีความหลากหลายในสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา และมีอายุแตกต่างกันตามช่วงวัย แต่ไม่เกิน ๕๕ ปี (เช่น ๒๕,๓๕,๔๕,๕๕ ปี) (ส่งในนามของส่วนงาน)

๒. ทีมพิเศษไม่สังกัดส่วนงาน (คณะ วิทยาเขต วิทยาสงฆ์) สามารถข้ามส่วนงานและสามารถเสนอโครงการวิจัยและนวัตกรรมเชิงสร้างสรรค์ได้อย่างยอดเยี่ยม (ส่งในนามคณะบุคคล)

๑.๗ งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ

๑. งบประมาณในการพัฒนานักวิจัย-นวัตกรรม ระยะปีที่ ๑ จำนวน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท

๒. งบประมาณในการพัฒนาการวิจัยและพุทธนวัตกรรมเชิงสร้างสรรค์ที่ได้รับการอุดหนุนผ่านกองทุนของ สกสว. (งบประมาณวิจัยประจำปี ๖๖-๖๗-๖๘) จำนวนปีละ ๔๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท

๑.๘ หน่วยงานที่กำกับดูแล

คณะกรรมการส่งเสริมการวิจัยและพหุวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์
อาคารหอสมุดและเทคโนโลยีสารสนเทศ ชั้น ๓ ต.ลำไทร อ.วังน้อย จ.พระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

๑.๙ ผลที่คาดว่าจะได้รับ

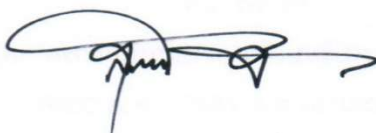
๑. คณาจารย์ นักวิจัยและบุคลากรของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยมีทักษะ
การคิด การสร้างสรรค์ และการจัดการเพื่อสร้างสรรค์การวิจัยและพหุวัฒนธรรม

๒. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยได้พัฒนาและสร้างสรรค์ผลงานวิจัยและพหุ
วัฒนธรรมเพื่อพัฒนาจิตใจและสังคม

๓. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นแกนนำในการสร้างสรรค์ผลงานวิจัยและ
พหุวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาจิตใจและสังคมในระดับชาติและนานาชาติ

๔. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และภาคีเครือข่ายได้มีการพัฒนาผลงานวิจัย
และพหุวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่ที่ยั่งยืน

ผู้พัฒนาและเสนอโครงการ



พระสุธีรัตนบัณฑิต รศ.ดร.

ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์